

Meester Cornelisstraat 7

De Coöperatieve Broodfabriek

Eind 19de eeuw gingen vak- en arbeidersbewegingen meer en meer samenwerken. Op die manier konden zij de overheersing van de gevestigde orde met hun kapitaalcrachtige organisaties enigszins het hoofd bieden. Op meerdere terreinen werden zij actief zoals met de woningbouwverenigingen, pensioenregelingen en arbeidsvoorwaarden.

Ook de middenstanders hadden in die tijd moeite om behoorlijk te overleven. Dat samenwerking ook voor hen voordelen was hun al snel duidelijk. Een voorbeeld uit die samenwerking is de bakkerij die ze in 1927 gezamenlijk lieten bouwen in de Meester Cornelisstraat. De opdrachtgever was de Haarlemse gebruikersvereniging en coöperatieve broodbakkerij de "Vooruitgang".

De bekende Haarlemse architect A.M.J. Sevenhuijsen maakte het ontwerp met een half ovale poort en een achtkantige schoorsteen (deze is inmiddels verdwenen). In het gebouw is de stijl van de Amsterdamse school verwerkt, heel kenmerkend voor de jaren twintig van de vorige eeuw.

Rechts naast de hoofdingang kwam een uit bakaardewerk samengestelde sculptuur van de Haarlemse kunstenaar Theo van Reijn (1884 – 1954). De samenwerking van de bakkers werd in dit kunstwerk tot uiting gebracht door drie personages die samen iets boven hun hoofd torsen. Het werd door het personeel aan het bestuur van de coöperatie aangeboden.

Het kunstwerk was in de loop van de tijd ernstig beschadigd geraakt. De Stichting Geveltekens Vereniging Haerlem (SGVH) heeft zich langdurig ingezet om dit gerestaureerd te krijgen. Nadat Pré Wonen het pand in bezit kreeg en de Regionale Instelling voor Begeleiding op het gebied van Wonen, Werken en Welzijn er in trok en de restauratiekosten voor hun rekening nam, kwam er zicht op de daadwerkelijke noodzakelijke restauratie. Deze werd uitgevoerd door Rescura Vakatelier voor Restauratie & Decoratie met een speciaal op kleur aangemaakte mortel

De nieuwe bakkerij werd in 1928 in gebruik genomen. Het bleek een schot in de roos want het ene filiaal na het andere volgde. In 1936 werd zelfs een tweede coöperatieve bakkerij in de Byzantiumstraat in gebruik genomen. Bij het 40-jarig bestaan van de "Vooruitgang" in 1939, had de coöperatie in Haarlem wel elf winkels en twee in Santpoort.

Veel later bouwde zij in Amsterdam nog een ultramoderne bakkerij met zoveel capaciteit dat zij ook Haarlem van brood kon voorzien. Dat betekende dat in 1988 de bakkerij in de Meester Cornelisstraat werd gesloten. Daarna moest een nieuwe bestemming voor het gebouw worden gezocht. Dat werd gevonden in beschermd wonen.

Bij de ingang van de oude bakkerij naar de huidige appartementen voor speciaal wonen bevindt zich nog een uit beton gehakte gevelsteen met weer de samenwerkingsgedachte van toen. Op de steen staan vijf koppen en de volgende tekst:

**"DIT GEBOUW IS OPGEDRAGEN
DOOR DE WERKERS VAN HET
HEDEN AAN DE WERKERS VAN
DE TOEKOMST".**

Bron: Jaarboek 2010 Vereniging Haerlem – Nieuws over gevelstenen - Martin Busker